

KUNGSMADSKOLANS PLAN FÖR EN TRYGG SKOLA HT 23/ VT 24

Förord

Alla barn, elever och studerande har rätt till en trygg och stimulerande miljö fri från diskriminering. Skolan ska arbeta främjande och förebyggande för att motverka diskriminering och undanröja hinder för allas lika rättigheter och möjligheter i verksamheten (Diskrimineringsombudsmannen, 2017).

”Alla verksamheter som regleras i skollagen är skyldiga att vidta åtgärder för att motverka kränkande behandling av barn och elever. Bestämmelserna i 6 kapitlet skollagen gäller för förskola, förskoleklass, grundskola, grundsärskola, specialskola, sameskola, fritidshem, gymnasieskola, gymnasiesärskola, kommunal vuxenutbildning och särskild utbildning för vuxna. Det gäller även för sådana särskilda utbildningsformer och annan pedagogisk verksamhet som bedrivs i stället för utbildning inom skolväsendet” (Skolverket, 2017).

Samtliga enheter inom Kungsmadskolan ska följa denna plan i arbetet mot diskriminering, trakasserier och kränkande behandling. Respektive rektor ansvarar för att innehållet i planen kommuniceras och implementeras inom respektive enhet.

Innehållsförteckning

Innehåll

Förord	1
Innehållsförteckning	2
Inledning	4
Aktiva åtgärder	5
Samverkan	5
Främjande och förebyggande arbete.....	5
Skolans aktiva åtgärder för att motverka diskriminering	5
1. Undersöka risker och hinder	5
2. Analysera orsaker.....	6
3. Genomföra åtgärder.....	6
4. Följa upp och utvärdera.....	6
Ordningsregler.....	7
Ordningsregler för Kungsmadskolan:.....	7
Konsekvenser när reglerna inte följs:	8
Plan mot kränkande behandling	8
Vad ska en plan mot kränkande behandling innehålla?.....	8
Diskriminering	9
Kränkande behandling	9
Kränkningar på nätet.....	9
Trakasserier och sexuella trakasserier.....	10
När bör en anmälan om kränkande behandling utföras?	10
Handlingsplan vid kränkande behandling/diskriminering/trakasserier	10
Handlingsplan vid olycksfall och skador	11
Handlingsplan vid spridande av odemokratiska värderingar	12
Riktlinjer och rutiner för att förhindra trakasserier och sexuella trakasserier	15
Rutin vid misstanke om eller upptäckt av trakasserier eller sexuella trakasserier	15
Ansvarsfördelning	16
Rektors ansvar:	16
Pedagogens ansvar:.....	16
All personals ansvar	17
Elevens ansvar:.....	17
Vårdnadshavare bör:.....	17

Begreppsdefinition	18
Diskrimineringsformer.....	18
Bristande tillgänglighet.....	18
Direkt diskriminering.....	18
Indirekt diskriminering.....	18
Instruktioner att diskriminera.....	18
Diskrimineringsgrunder	18
Kön.....	19
Könsöverskrivande identitet eller uttryck.....	19
Etnisk tillhörighet.....	19
Religion eller annan trosuppfattning.....	19
Funktionsnedsättning	19
Sexuell läggning.....	20
Ålder	20
Utbildningssamordnare	20

Inledning

Den 1 januari 2017 ändrades diskrimineringslagens bestämmelser om aktiva åtgärder. Lagändringen innebär att utbildningssamordnaren (Utbildningsnämnden) har fått ett utökat ansvar att förebygga diskriminering och verka för lika rättigheter och möjligheter oavsett diskrimineringsgrund.

Dokumentationskraven som finns i och med den nya lagändringen har ersatt kravet på likabehandlingsplan. Kravet på att upprätta en plan mot kränkande behandling kvarstår. Varje enhet ska ha dokumentation gällande:

- Plan för aktiva åtgärder
- Plan mot kränkande behandling
- Dokumentation kring det främjande och förebyggande arbetet mot diskriminering, trakasserier och sexuella trakasserier
- Riktlinjer och rutiner för trakasserier och sexuella trakasserier

Enligt 6 kap. 6-8 § skollagen ska huvudmannen (Växjö kommun) se till att det inom ramen för varje enskild verksamhet bedrivs ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling av barn och elever. På Kungsmadskolan har vi slagit samman ovanstående punkter i ett och samma dokument "Kungsmadskolans plan för en trygg skola".

Aktiva åtgärder

Alla skolor ska enligt lagens bestämmelser arbeta med aktiva åtgärder. Varje rektor ansvarar för att undersökning, analys, åtgärder, uppföljning och utvärdering sker. Planen ska inkludera hela skolans verksamhet. På ett allmänt plan kan arbetet exempelvis handla om kompetensutveckling för personalen för att öka medvetenheten och kunskapen om diskriminering. Arbetet kan likaså innebära att personal vid planeringen väljer arbetsätt och pedagogiskt material så att alla elever kan delta på likvärdiga villkor.

Samverkan

Rektorn ansvarar för att arbetet med aktiva åtgärder sker i samverkan med elever och personal i verksamheten. Samverkan ska ske i hela arbetet med aktiva åtgärder, från undersökningen och analysen till de åtgärder som behöver genomföras samt i uppföljningen och utvärderingen. Även arbetet med att ta fram riktlinjer och rutiner mot trakasserier och sexuella trakasserier ska göras i samverkan.

Främjande och förebyggande arbete

Främjande arbete handlar om att identifiera och stärka de positiva förutsättningarna för likabehandling i verksamheten. Arbetet utgår från skolans övergripande uppdrag att verka för demokratiska värderingar och mänskliga rättigheter.

Detta värdegrundsarbete syftar till att förankra respekten för alla människors lika värde samt att utveckla en skolmiljö där alla elever känner sig trygga och utvecklas. Det förebyggande arbetet syftar till att avvärja de risker för kränkande behandling, diskriminering, trakasserier och sexuella trakasserier som finns i en verksamhet.

Skolans aktiva åtgärder för att motverka diskriminering

Arbetet med aktiva åtgärder omfattar i korthet att inom varje verksamhet

- Arbeta fortlöpande i fyra steg (undersöka, analysera, åtgärda, följa upp och utvärdera)
- Ta fram, följa upp och utvärdera riktlinjer och rutiner för att förhindra trakasserier och sexuella trakasserier
- Dokumentera alla delar av det fortlöpande arbetet
- Samverka med elever och anställda i verksamheten

Utgångspunkten är att alla elever ska kunna delta i all verksamhet och ha lika rättigheter och möjligheter oavsett diskrimineringsgrund.

1. Undersöka risker och hinder

Rektor ansvarar för att undersöka verksamheten i syfte att upptäcka eventuella risker för diskriminering eller repressalier eller andra hinder för elevers lika rättigheter och

möjligheter. Genom att undersöka den egna verksamheten säkerställs att de åtgärder som vidtas motsvarar verksamhetens faktiska behov.

- Skolan utför kontinuerligt anmälningar gällande kränkande behandling enligt rutin. Kartläggning kring dessa ska göras en gång per läsår. Utredningar om trakasserier, diskriminering eller kränkande behandling sker löpande efter behov.
- Incidentrapporter i Stella rapporteras vid skador och tillbud.
- Kartläggning sker genom enkäter samt fokusgruppsintervjuer.
- Kartläggning sker även genom samtal med skolkurator samt hälsosamtal med skolsköterska samt sammanställning av information som uppdagas genom EHT (elevhälsoteam).

2. Analysera orsaker

Efter undersökningen ska orsakerna till de upptäckta riskerna och hindren analyseras. Det handlar om att reflektera, analysera och dra slutsatser om vad det är som gör att det ser ut som det gör. Det kan behövas fler undersökningar för att upptäcka risker och hinder.

- Reflektion, analys och slutsatser görs av elevenkätens resultat på de olika enheterna. Resultatet delges de olika arbetslagen genom kurator. Varje enhet får i uppdrag att redogöra för resultatet i de olika klasserna. Resultatet ska därefter diskuteras i klasser och elevråd.
- Varje enskild genomförd utredning kring trakasserier, diskriminering eller kränkande behandling skall reflekteras, analyseras och sammanfattas av utredare. Sammanfattningen skall överlämnas till rektor för enheten som förvarar dokumentationen i arkivet.
- Inlämnade anmälningar om kränkande behandling, incidentrapporter och genomförda hälsosamtal/samtal med kurator (ej individnivå) ska reflekteras, analyseras och resultera i slutsatser. Detta görs en gång per läsår.

3. Genomföra åtgärder

Utifrån undersökning och analys ska åtgärder presenteras och genomföras. Skolan ska bedöma och se till att konkreta åtgärder genomförs för att undanröja hinder för lika rättigheter och möjligheter. Det måste inte finnas en elev i verksamheten som kan drabbas idag, utan att det finns risker eller hinder som skulle kunna leda till att någon kan bli diskriminerad.

Åtgärderna ska genomföras så snart som möjligt. Det ska likaså tydliggöras vem som är ansvarig för genomförande av åtgärden. Det går inte generellt ange vilka åtgärder skolan ska genomföra, utan det får bedömas med hänsyn till resurser, behov och andra omständigheter i det enskilda fallet.

- Respektive enhet tillsammans med rektor planerar och genomför åtgärder, förebyggande och främjande, som krävs utifrån undersökning och analys.

4. Följa upp och utvärdera

Skolan följer upp och utvärderar arbetet med undersökningen, analysen och åtgärderna. Resultatet av arbetet och de uppsatta målen utvärderas. När arbetet är klart ska de

erfarenheter och lärdomar som arbetet visat kunna användas i ett fortsatt förebyggande arbete med aktiva åtgärder. Arbetet med aktiva åtgärder sker löpande under läsåret.

Ordningsregler

Rektor ansvarar för att det finns ordningsregler för varje skola. Ordningsreglerna ska utarbetas och följas upp under medverkan av lärare, övrig personal samt elever. Vårdnadshavare informeras om skolans ordningsregler på föräldramöten. Ordningsreglerna kan ses som en sammanfattning av en bredare och djupare diskussion kring värdegrundsfrågor. Reglerna ska vara ett levande dokument som personal och elever kan återkoppla till vid behov. Av ordningsreglerna bör framgå vad konsekvensen blir om eleven bryter mot dessa. Skolledningen har dock inte några andra disciplinära åtgärder att ta till än de som följer av skollagen. Arbetet med ordningsreglerna och planen för en trygg skola bör integreras i varandra, präglas av ett helhetstänk och kontinuerligt ses över.

På Kungsmadskolan:

- visar vi kamrater och personal respekt och ett vänligt bemötande. Vi tolererar inte kränkande behandling, diskriminering eller trakasserier.
- tar du som elev ansvar för dina studier och har med dig nödvändigt material till dina lektioner.
- respekteras skolans angivna tider
- bidrar vi till att hålla vår skola ren, snygg och klotterfri.
- har vi nolltolerans gällande droger, alkohol och rökning i alla former inom skolans område. Skolans lokaler kan i förebyggande syfte och på skolledningens initiativ genomsökas av polis med narkotikahund
- förvaras mobiltelefoner ljudlöst, inlämnad eller i elevens väska under lektionstid, om inte läraren anser att den behöver användas i undervisningssyfte
- ansvarar vi tillsammans för en god arbetsmiljö och studiero.
- är det inte tillåtet att fuska. Alla arbeten som du lämnar in i ditt eget namn skall du själv ha gjort eller producerat
- är biblioteket en "lugn zon", för studier, läsning och inhämtning av material

Konsekvenser när reglerna inte följs:

Konsekvenserna är beroende på händelsen, men situationen kan komma att dokumenteras. Vid grov förseelse går ärendet direkt till rektor.

I övrigt agerar vi i enlighet med Skollagen 5 kap §6–24.

Våld och andra kriminella handlingar kan polisanmälas.

Plan mot kränkande behandling

Rektor är skyldig att se till att det årligen upprättas en plan mot kränkande behandling. Planen mot kränkande behandling är ett viktigt stöd i arbetet för att förebygga och förhindra kränkande behandling av elever. I planen ska det förebyggande arbetet dokumenteras fortlöpande. Rektor ansvarar för att planen är känd hos all personal i verksamheten men även hos elever och vårdnadshavare.

Vad ska en plan mot kränkande behandling innehålla?

En plan mot kränkande behandling ska innehålla:

- En översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av elever.
- En beskrivning för vilka åtgärder som verksamheten planerar att påbörja eller genomföra under kommande året.
- En beskrivning för hur de planerade åtgärderna i föregående årsplan har genomförts.
- Det ska framgå vem som är ansvarig för att åtgärderna genomförs och hur dessa ska följas upp och utvärderas.

- De mål som verksamheten har satt upp ska anges i planen.
- I planen bör likaså rutiner gällande akuta situationer nämnas.

Diskriminering

En förenklad beskrivning av diskriminering enligt diskrimineringslagen (2008:567) är att någon elev missgynnas eller behandlas sämre än någon annan elev av personal/skolan utifrån någon av de sju diskrimineringsgrunderna;

- kön
- könsöverskridande identitet eller uttryck
- etnisk tillhörighet
- religion eller annan trosuppfattning
- funktionsnedsättning
- sexuell läggning
- ålder

Diskriminering finns i sex former: direkt eller indirekt diskriminering, bristande tillgänglighet, trakasserier, sexuella trakasserier och instruktioner är former av diskriminering.

En utförlig förklaring av diskrimineringsgrunderna och de sex formerna av diskriminering beskrivs under rubriken begreppsdefinitioner.

Kränkande behandling

Kränkande behandling är ett uppträdande som utan att vara diskriminering kränker en elevs värdighet. Det kan tex vara nedsättande ord, ryktesspridning, slag och sparkar, utfrysning och hot. Det kan också vara kränkande behandling om någon skickar kränkande mail eller kommentarer på sociala medier. Behandling som är kränkande men som inte har något samband med någon av diskrimineringsgrunderna regleras inte i diskrimineringslagen utan i skollagen.

Begreppet mobbning används inte längre i skollagen, men innebär detsamma som kränkande behandling.

Kränkningar på nätet

I skollagen står det att den som driver skolan ska utreda kränkningar som sker på skolan eller har anknytning till skolan. Den som arbetar på skolan och ser en kränkning ska utföra en skriftlig anmälan till rektorn. Det spelar ingen roll om det skett i korridoren, på skolgården eller på internet.

Kränkningar på nätet är lika allvarligt som andra typer av kränkningar och händelsen ska utredas. Rektorn ska anmäla händelsen till huvudmannen. Detta följer enligt rutin för *Anmälan om kränkande behandling* i DF Respons.

Skolan har ett generellt ansvar att utreda kränkningar på nätet om det har en inverkan på elevens studiesituation. Kungsmadskolan ska vägleda berörda elever och samverka med vårdnadshavare i syfte att hantera och i möjligaste mån avlägsna kränkande yttranden

som publicerats. Om vårdnadshavare och elever inte hittar en lösning på situationen, och skolan bedömer att det har en inverkan på elevens skolsituation, kvarstår skolans ansvar att finna en lösning. Skolans rekommendation är att eleverna tar en skärmdump/bild för att dokumentera kränkningar på nätet. Man kan också vända sig till moderatorer av hemsidan där kränkningen haft sitt ursprung. Barn- och elevombudsmannen (BEO) anser att elevernas beteende på internet och sociala medier är en viktig del i skolans arbete med värdegrundsfrågor.

Anmälan om kränkande behandling genomförs i DF Respons.

För mer information:

<http://www.kranks.se/>

<http://beo.skolinspektionen.se/sv/For-huvudman/krankningar-pa-internet/>

Trakasserier och sexuella trakasserier

Det gemensamma för trakasserier är att de gör att en person känner sig förolämpad, hotad, kränkt eller illa behandlad. Det är uppfattningen hos den som blivit utsatt som avgör om det handlar om trakasserier. Samma beteende kan uppfattas som trakasserier av en person medan en annan person inte alls behöver bli illa berörd.

Trakasserier kan vara fysiska, verbala, psykosociala, texter, bilder med mera. En elev kan bli utsatt för trakasserier och kränkningar av både personal och elever. Trakasserier är kopplade till diskrimineringsgrunderna vilket inte kränkande behandling är.

Sexuella trakasserier är sexuella handlingar som kränker någons värdighet, tex. ord, någon som tafsar eller närgångna blickar. Det kan likaså handla om en sexuell jargong samt bilder med sexuell anspelning.

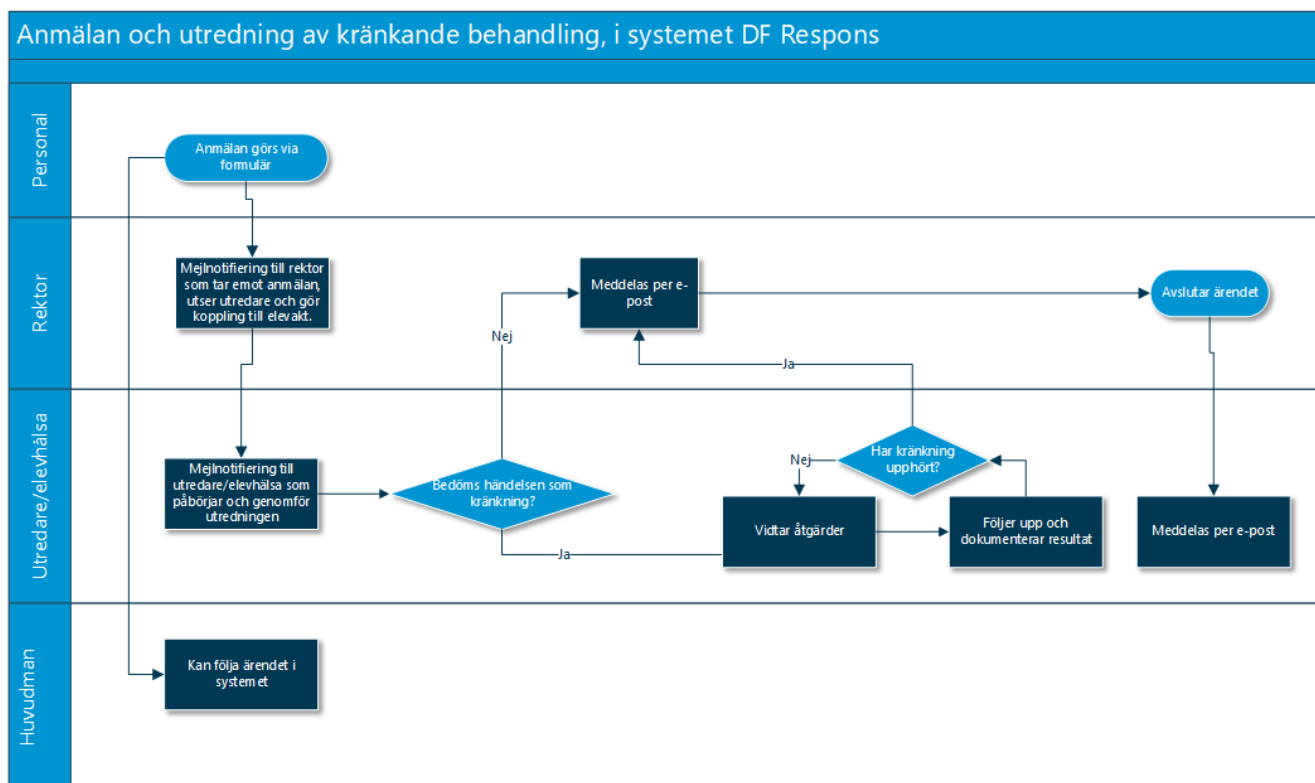
När bör en anmälan om kränkande behandling utföras?

Enligt skollagen 6 kap. 10 § (2010:800) är det tydligt att det uppkommer en anmälningsskyldighet redan när personal får kännedom om att en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling. All skolpersonal är då skyldig att anmäla detta. En anmälan upprättas via webformulär i DF Respons. Anmälan görs utan att lägga någon värdering i händelsen. Utredningen visar sedan om eleven har blivit utsatt för kränkande behandling eller ej utifrån skollagen 6 kap. 10 § (2010:800).

Dokumentationen är till för att kunna förebygga kränkningar och det är av betydelse att dokumentera händelser oavsett karaktär. Skolan kan då lättare lägga märke till om händelserna är återkommande eller kränkningarna återupprepas mot en och samma elev vid flertalet gånger. Dokumentering bör också ske när det inträffat något som leder till en kontakt med vårdnadshavare.

Handlingsplan vid kränkande behandling/diskriminering/trakasserier

All personal på skolan som får kännedom om att en elev har varit eller känt sig utsatt för kränkande behandling är skyldig att anmäla detta till rektorn och upprätta en anmälan om kränkande behandling. Rektorn är i sin tur skyldig att anmäla händelsen till huvudmannen. Om en elev utsatts för verbala och/eller fysiska trakasserier som kränkt eleven eller har skadats fysiskt går man tillväga enligt följande:

Anmälningsformulär:

<https://dfrespons.vaxjo.se/AddMatter2.aspx?MatterTypeID=21&View=KRANKANDE2>

Skolan är skyldig att motverka att kränkande behandling uppkommer och, om så ändå sker, se till att den upphör. Skolans personal ska ta varje uppgift eller annan signal om kränkande behandling på allvar och rektor ansvarar för att utredning genomförs. Utredningens omfattning är beroende av omständigheterna i det enskilda fallet. Om utredningen visar att kränkande behandling förekommer ska skolan sätta in de åtgärder som behövs för att förhindra fortsatta kränkningar. För att försäkra sig om att åtgärderna ger resultat ska åtgärderna följas upp och utvärderas. Om det vid en sådan uppföljning och utvärdering visar sig att kränkningen fortfarande pågår ska nya eller kompletterande åtgärder vidtas för att få kränkningarna att upphöra.

Handlingsplan vid olycksfall och skador

Skada/Olycksfall: Oönskad plötslig händelse som lett till fysisk skada eller psykisk påverkan. Olycksfall kan även vara när allergi/förgiftningssymptom uppstått och även om ångest eller svår rädsla medfört att eleven behövt uppsöka vård eller gått hem. *Exempel:* En elev ramlar från en stege och bryter benet, en elev utsätts för ett hot och mår dåligt efteråt.

Blankett: Anmälan sker i Stella.

Tillbud: Oönskad händelse eller situation som kunnat leda till hälsobesvär, sjukdom eller olycksfall. Tillbudet ska inte ha medfört någon skada. *Exempel:* Någon halkar utan att skada sig.

Blankett: Anmälan sker i Stella.

Handlingsplan vid spridande av odemokratiska värderingar

I skollagen 1 kap 5§ står det:

”Utbildningen ska utformas i överensstämmelse med grundläggande demokratiska värderingar och de mänskliga rättigheterna som människolivets okränkbarhet, individens frihet och integritet, alla människors lika värde, jämställdhet samt solidaritet mellan människor. Var och en som verkar inom utbildningen ska främja de mänskliga rättigheterna och aktivt motverka alla former av kränkande behandling. Utbildningen ska vila på vetenskaplig grund och beprövad verksamhet”.

Skolan accepterar inte spridande av odemokratiska värderingar.

Vid observation av propaganda/reklamföring förknippad med odemokratiska värderingar, t.ex klädsel, musik, bilder, symboler, smycken och nätspridning går man tillväga enligt följande:

1. Rektor informeras.
2. Omedelbart samtal med elev, och vårdnadshavare vid omyndig elev, för att upplysa denne kring betydelsen och allvaret i handlingen. Ev. klotter eller skadegörelse fotograferas.
3. Vid varje förseelse avvägs om polis ska kontaktas.
4. Dokumentation sker genom rutin för anmälan kring kränkande behandling, vid behov upprättas en handlingsplan.

Analys av utredningar gällande kränkande behandling läsåret 2022/2023

Materialet som använts till kartläggningen består av inkomna anmälningar/utredningar gällande kränkande behandling som genomförts under ht-22 och vt-23. Anmälningarna/utredningarna har genomförts i DF Respons. Materialet har sedan sammanställts och analyserats av kuratorerna på skolan.

Sammanlagt har det under ht -22 och vt -23 inkommit 57 anmälningar gällande kränkande behandling. Det är en tydlig ökning mot föregående läsår då det inkom 27 stycken anmälningar. Antalet anmälningar skiljer sig åt mellan de olika enheterna. Utifrån Utbildningsförvaltningens enkät framkommer det att ett flertal elever känner sig utsatta för kränkande behandling, vilket inte överensstämmer med det antalet anmälningar som inkommit.

Elevers tillit till personal är en betydelsefull faktor i arbetet mot kränkande behandling både för att få kännedom om kränkningar samt i arbetet med att främja och förebygga kränkande behandling. Ett sätt att öka tilliten mellan elever och personal är att personalen är mer synlig bland eleverna i de gemensamma utrymmena. Detta möjliggör en plattform för relationella möten mellan elever och personal. Överlag ser vi en ökning av elever som känner sig otrygga med att en anmälan gällande kränkande behandling görs pga risk för vidare utsatthet och konsekvenser. Det är viktigt att personal utbildas och fortsätter att uppmärksamma och agera om någon elev blir utsatt. Det är likaså viktigt att eleverna får information om hur skolan arbetar mot kränkande behandling. Goda exempel av åtgärder kan leda till att arbetet uppmärksammas på ett positivt sätt hos våra elever, vilket kan sprida sig till fler elever som ser vinsten av att delta i en utredning. Det går att konstatera att korrekt genomförda anmälningar och utredningar med efterföljande arbete har fått positiv effekt där kränkningarna har upphört. Det inger ett ökat förtroende för personal då eleverna ser att personal agerar.

Personal upplever att dokumentationssystemet ej är användarvänligt samt att det är svårt att hitta länken till anmälningsformuläret via kommunens hemsida. Personal behöver fortsatt få ökad kunskap om när och hur genomförandet av anmälan gällande kränkande behandling görs. Det är viktigt att all personal tar del av den digitala utbildning som finns i Utbildningsportalen.

Utifrån de anmälningar gällande kränkande behandling som inkommit kan vi se vilka platser på skolan det förekommit flest kränkningar samt vilken typ av kränkande behandling det handlat om. Under ht -22 och vt -23 visar det sig att flest kränkningar har skett i klassrum och entré/korridor. Anmälningarna visar att elever upplever sig kränkta främst verbalt men även fysiskt och psykosocialt. Det går även att utläsa att majoriteten av inkomna anmälningar gällande kränkande behandling främst sker under lunchrast. Onsdagar samt elever i åk 1 är överrepresenterade i statistiken. Statistik saknas över vilka elever som anses ha utsatt någon för kränkande behandling. Det har inkommit fler anmälningar gällande kränkande behandling än föregående läsår där elever har upplevt sig utsatta av personal.

Trots att antalet anmälningar gällande kränkande behandling har ökat behövs fortfarande ett större empiriskt material för att kunna dra relevanta slutsatser om hela skolans arbete mot kränkande behandling. All personal behöver därmed fortsätta uppmärksamma när en

elev utsätts för kränkande behandling och genomföra fullvärdig dokumentation i form av anmälan/utredning gällande kränkande behandling.

Sammanfattningsvis går det att konstatera att det är av stor vikt att all personal agerar och genomför korrekt dokumentation för att vi ska få ett mer trovärdigt underlag. Ett trovärdigt underlag möjliggör relevanta insatser för en trygg och trivsamt skolgång.

Riktlinjer och rutiner för att förhindra trakasserier och sexuella trakasserier

Utöver de fyra stegen i aktiva åtgärder ska skolan också ha riktlinjer och rutiner för verksamheten i syfte att förhindra trakasserier och sexuella trakasserier.

Skolan ansvarar för att det finns riktlinjer och rutiner mot trakasserier och sexuella trakasserier oavsett om undersökningen av verksamheten inte påvisat förekommande, eller risk för, detta. Om skolans undersökning och analys av studiemiljön visar att även andra åtgärder krävs ska skolan vidta dem.

Utbildningsförvaltningen i Växjö kommun har en nolltolerans mot sexuella trakasserier och trakasserier som har samband med någon av de sju diskrimineringsgrunderna. Alla former av repressalier är förbjudna. Det innebär att om det kommer till skolans kännedom att en elev känner sig diskriminerad, kränkt eller trakasserad får inte eleven utsättas för straff eller annan negativ behandling.

Alla anställda inom verksamheten har ett ansvar att alla elever respekteras som individer och får utvecklas i en trygg miljö. Med detta följer även ett ansvar för att ingen blir utsatt för trakasserier eller sexuella trakasserier. Det innebär att varje anställd i verksamheten har en skyldighet att agera utifrån skolans rutiner om detta skulle ske.

Rutin vid misstanke om eller upptäckt av trakasserier eller sexuella trakasserier

- Rektor skall omedelbart kontaktas. Ifrågasätt aldrig en elevs trovärdighet. Du som anställd har inte till uppgift att bedöma händelsen.
- Om du som personal misstänker att någon elev är utsatt för trakasserier eller sexuella trakasserier är du skyldig att anmäla till rektor och upprätta en anmälan om kränkande behandling.
- Om du som elev känner dig utsatt för trakasserier eller sexuella trakasserier kan du kontakta någon personal som du känner förtroende för. Denna personal är skyldig att anmäla till rektor samt upprätta en anmälan om kränkande behandling.
- Om du som elev misstänker eller vet att någon annan elev är utsatt för trakasserier eller sexuella trakasserier kan du kontakta någon personal du känner förtroende för. Denna personal är skyldig att anmäla till rektor och upprätta en anmälan om kränkande behandling.
- Om du som vårdnadshavare får kännedom om att ditt eller någon annans barn blir utsatt för trakasserier eller sexuella trakasserier i skolan, tag gärna kontakt med personal på skolan. Denna personal är skyldig att anmäla till rektor samt upprätta en anmälan om kränkande behandling.
- Rektor är skyldig att se till att de misstänkta trakasserierna utreds.
- All personal i skolan är skyldig att upprätta anmälan gällande anmälan om kränkande behandling i DF Respons.
- Om utredningen visar att en elev är eller har blivit utsatt för trakasserier eller sexuella trakasserier är rektor och skolans personal skyldiga att agera och vidta åtgärder.
- Dokumentation kring riskbedömningar samt insatser mot trakasserier och sexuella trakasserier görs i dokumentationsmallen för aktiva åtgärder.

Anmälan om kränkande behandling via webformulär i DF Respons. Vid skada eller tillbud ska även en incidentrapport i Stella utföras.

Ansvarsfördelning

All personal har utifrån sin profession ett ansvar att följa Kungsmadskolans årshjul gällande kränkande behandling och aktiva åtgärder (se sid 7). För att säkerställa att arbetet mot kränkande behandling, diskriminering, trakasserier och sexuella trakasserier sker på ett tillfredsställande sätt och att alla rutiner följs har Utbildningsförvaltningen tagit fram följande förslag för ansvarsfördelning och insatser:

Rektors ansvar:

- Utföra anmälan om kränkande behandling om det kommer till skolpersonals kännedom att en elev upplever sig kränkt, diskriminerad, trakasserad eller sexuellt trakasserad.
- Ansvarar för att utredning sker och att åtgärder och uppföljning sätts in efter behov.
- Se till att *Kungsmadskolans plan för en trygg skola* revideras årligen.
- Informera vårdnadshavare om *Kungsmadskolans plan för en trygg skola* vid föräldramöten.
- Se till att ett främjande och förebyggande arbete mot kränkande behandling, diskriminering, trakasserier och sexuella trakasserier genomförs varje år på enheten.
- Se till att all personal har kunskap om *Kungsmadskolans plan för en trygg skola* och agerar utifrån den.
- Se till att elever är delaktiga i arbetet med aktiva åtgärder.
- Rektor är ytterst ansvarig i enhetens arbete kring aktiva åtgärder.
- Rektor säkerställer att all personal genomgår utbildning i anmälan gällande kränkande behandling i DF Respons (Utbildningsportalen).

Pedagogens ansvar:

- Upprätta anmälan om kränkande behandling om det kommer till personalens kännedom att en elev upplever sig kränkt, diskriminerad, trakasserad eller sexuellt trakasserad.
- Pedagogerna ansvarar för att eleverna vid terminsstart får ta del av *Kungsmadskolans plan för en trygg skola* samt ge information om arbetet för att främja och förebygga kränkande behandling, diskriminering, trakasserier och sexuella trakasserier.
- Aktivt främja och förebygga arbetet mot kränkande behandling, diskriminering, trakasserier och sexuella trakasserier.
- Kontinuerlig dokumentation kring aktiva åtgärder.
- Under uppstart ht -22 gå igenom 5 olika Power point-lektioner för år 1 samt för övriga årskurser vid behov.

All personals ansvar

- Upprätta anmälan om kränkande behandling om det kommer till personalens kännedom om att en elev upplever sig kränkt, diskriminerad, trakasserad eller sexuellt trakasserad.
- Personal som upplever att annan personal kränker, diskriminerar, trakasserar eller sexuellt trakasserar en elev är skyldig att informera rektor.
- Agera vid kränkande behandling, diskriminering, trakasserier och sexuella trakasserier genom tillsägelse och information till rektor.
- Aktivt främja och förebygga arbetet mot kränkande behandling, diskriminering, trakasserier och sexuella trakasserier.

Elevens ansvar:

- Bidra med en god arbetsmiljö och goda relationer med både personal och elever.
- Ta del av *Kungsmadskolans plan för en trygg skola* och agera utifrån den. Som elev i Växjö kommun förutsätts man respektera andra och visa hänsyn.
- Informera en vuxen på skolan om eleven själv eller någon annan elev på skolan blir utsatt för kränkande behandling, diskriminering, trakasserier eller sexuella trakasserier.
- Kungsmadskolans ordningsregler ska följas.

Vårdnadshavare bör:

- Kontakta skolan om deras barn berättar om kränkningar, diskriminering, trakasserier eller sexuella trakasserier oavsett om dessa är riktade mot det egna barnet, annans barn eller om det är barnet själv som utsätter någon annan.

Begreppsdefinition

Diskrimineringsformer

Bristande tillgänglighet

Bristande tillgänglighet ingår som en form av diskriminering i diskrimineringslagen. Med bristande tillgänglighet menas att en person med funktionsnedsättning missgynnas genom att en verksamhet inte vidtar någon eller icke tillräckliga tillgänglighetsåtgärder för att den personen ska komma i en jämförbar situation med personer utan denna funktionsnedsättning.

Direkt diskriminering

Direkt diskriminering är när någon missgynnas genom att behandlas sämre än någon annan i en jämförbar situation. Missgynnandet ska ha samband med någon av de sju diskrimineringsgrunderna. Om en händelse är diskriminering beror på den enskilda situationen (DO.se 2018).

Indirekt diskriminering

Indirekt diskriminering är när det finns en regel eller en rutin som verkar neutral men särskilt missgynnar personer med visst kön, viss könsidentitet eller uttryck, viss etnisk tillhörighet, viss religion eller annan trosuppfattning, viss funktionsnedsättning, viss sexuell läggning eller viss ålder. Då kan regeln vara diskriminerande, trots att det är samma regel som tillämpas för alla. Det kan till exempel handla om krav på viss längd som kan missgynna kvinnor och krav på körkort som kan missgynna personer med funktionsnedsättning (DO.se 2018)

Instruktioner att diskriminera

Instruktion att diskriminera är när någon ger en order eller instruerar någon som är i beroendeställning, till exempel en anställd, att diskriminera någon annan. Det kan också handla om en instruktion att diskriminera till en person eller ett företag som åtagit sig ett uppdrag, exempelvis ett bemanningsföretag (DO.se 2018).

Diskrimineringsgrunder

Diskrimineringslagen skyddar enligt 1 kap 1 § mot diskriminering. Diskrimineringslagen förbjuder bara särbehandling på de grunder som anges i denna lag; kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning och ålder.

Kön

Begreppet kön innebär att någon är kvinna eller man. Förbudet mot könsdiskriminering omfattar också personer som planerar att ändra eller har ändrat sin könstillhörighet.

Könsöverskrivande identitet eller uttryck

Med könsöverskridande identitet eller uttryck avses att någon inte definierar sig som kvinna eller man eller genom sin klädsel, eller på annat sätt, ger uttryck för att tillhöra ett annat kön.

Begreppet omfattar dels en persons mentala eller självupplevda könsbild, dels hur någon uttrycker det som kan kallas personens sociala kön, till exempel genom kläder, kroppsspråk, smink eller frisyr. Diskrimineringsgrunden avser vad som ofta brukar kallas transpersoner. Det är ett paraplybegrepp för människor som bryter mot samhällets normer för könsidentitet och könsuttryck. Även en person som identifierar sig som transsexuell men inte tänker ändra sin könstillhörighet omfattas av denna grund och därmed av skyddet mot diskriminering.

Etnisk tillhörighet

Med etnisk tillhörighet menas en individs nationella och etniska ursprung, hudfärg eller annat liknande förhållande. Nationellt ursprung betyder att personer har samma nationstillhörighet, som till exempel finländare, polacker eller svenskar. Etniskt ursprung innebär att personer har ett relativt enhetligt kulturmönster. Som exempel kan nämnas att en person tillhör någon av de nationella minoriteterna såsom samer och romer. Alla människor har en eller flera etniska tillhörigheter. Alla kan därför bli utsatta för etnisk diskriminering.

Religion eller annan trosuppfattning

Religionsfriheten är skyddad i såväl internationella konventioner som i svensk grundlag. Skolan får inte missgynna någon elev på ett sätt som har samband med elevens religion. Med religion avses religiösa åskådningar som exempelvis hinduism, judendom, kristendom och islam. Annan trosuppfattning innefattar sådana övertygelser som har sin grund i eller samband med en religiös åskådning, till exempel buddism, ateism och agnosticism. Politiska åskådningar och etiska eller filosofiska värderingar som inte har samband med religion omfattas inte av diskrimineringslagens skydd.

Funktionsnedsättning

Med funktionsnedsättning menas varaktiga fysiska, psykiska eller begåvningsmässiga begränsningar av en persons funktionsförmåga som till följd av en skada eller en sjukdom fanns vid födseln, har uppstått därefter eller kan förväntas uppstå. Tillfälliga begränsningar av en persons funktionsförmåga är inte en funktionsnedsättning i diskrimineringslagens mening. Funktionsnedsättning innebär en nedsättning av fysisk, psykisk eller intellektuell funktionsförmåga. Det är alltså något som en person har, inte något som en person är. En funktionsnedsättning kan märkas eller vara obemärkt i olika situationer som till exempel allergier, dyslexi, hörsel och synskador med mera.

Sexuell läggning

Lagen definierar sexuell läggning som homosexuell, heterosexuell och bisexuell läggning.

Ålder

Ålder innebär uppnådd levnadslängd. Alla människor, oavsett ålder omfattas av lagens skydd mot diskriminering.

Utbildningssamordnare

Till utbildningssamordnare räknas verksamheter som omfattas av skollagen, högskolelagen och lagen om tillstånd att utfärda vissa examina. Varje enskild verksamhet, det vill säga skola eller motsvarande, ska arbeta med aktiva åtgärder enligt lagens krav.